

Zálesí

Čtvrtletník pro kulturu, sport,
historii a společenský život

ročník 59, září 2022, zdarma

VÍTEJTE V HUMPOLCI

NOC LITERATURY

PRAPOR ČECH A LECH

NA JUNÁCKÉ STEZCE

JÍŘÍ ŠIMEK

Slovo na začátek

Redaktorka Zuzana Holčíková

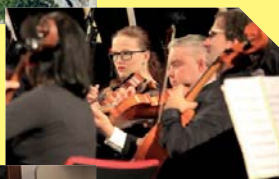
Vážení a milí,

léto se pomalu posouvá do své závěrečné etapy. Dny se opět krátí a noci prodlužují. Přijde podzimní rovnodennost a s ní všechna sytost, barevnost, vůně, sklizeň jablek, vína, vinobraní, čas horkých čajů a domácího tepla. To vše a ještě něco navíc nám nabízí podzim.

Když se ještě na moment ohlédneme zpátky, zjistíme, že léto a letní program nám toho nabídl opravdu mnoho, a jistě to v nás všech zanechalo milé vzpomínky. Marcela Kubíčková, ředitelka Městského kulturního a informačního střediska, nám v rozhovoru na prvních stránkách přiblíží, jak kultura a turistický ruch každoročně hýbe s ruchem městečka, kam se už nadobro odstěhoval Hliník.

Někdo podzim miluje, jiný by jej raději přeskočil. A pokud zde mám zmínit tu skupinku, jež by ráda léto ještě o nějaký ten měsíc prodloužila, nemluvím o nikom jiném než o dětech a studentech našich základních a středních škol. Tak s chutí do lavic, milí žáci a studenti! Věřte, nebo ne, znám dobře vaše pocity a ani mé blízké nečeká nic jiného. Jednou si určitě řekneme, že podzim z okna školní třídy býval tím nejhezčím a nad všechna očekávání nejzajímavějším, jaký se nám v letu padajícího listí a během mlhou zahalených rán nabízel.

Krásné podzimní vábení.

TÉMA NA PRVNÍ STRÁNKY 4
Vítejte v Humpolci

KULTURA ŽIJE 6

ČTENÍ KE KÁVĚ 7
Noc literatury
Knihovna jako ostrov
Stručně z knihovny

MUZEUM 10
Z muzejních sbírek
Zveme vás
Osobnosti

FEJETON/POVÍDKA 13

DARY PŘÍRODY 14

NA JUNÁCKÉ STEZCE 15

SPORT 17
Jiří Šimek

HRAJEME SI 19
Kvíz

Vítejte v Humpolci

... ve městě, kde to turismem doslova dýchá. Cykloturistika. Letní činoherní scéna. Městské kino. Divadlo za komínem. Koncerty pod hvězdami. Rytířské slavnosti na hradě Orlík. Celoroční atrakce pro rodiny s dětmi, veřejná čtení v zahradách, ale i první humpolecké vinobraní. To vše dnes můžete a měli byste zažít u nás v Humpolci.

Na to, jak se z Humpolce stalo jedno z nejvyhledávanějších míst Vysočiny, jsme se zeptali Marcely Kubičkové, ředitelky Městského kulturního a informačního střediska.

Vraťme se na začátek. Kdy vlastně íčko v Humpolci vzniklo a co tomu předcházelo?

Humpolecké infocentrum bylo poprvé otevřeno 1. září 1999. Byla to malá místnůstka na městském úřadě v přízemí, vcházelo se do ní dveřmi vpravo od hlavního vchodu na radnici. Zpočátku bylo nutné získat zkušenosti. Objížděla jsem proto infocentra po republice a sbírala nápady pro svoji budoucí činnost. Nebylo to úplně snadné, na Vysočině jsme byli jedno z prvních íček a v celé republice jich také v té době nebylo mnoho. Vše teprve vznikalo, všemu se nastavovala nová pravidla, cílilo se primárně na propagaci města. Velkou inspirací mi byl chod např. třeboňského infocentra a pár nápadů jsem si přivezla i z Náměště nad Oslavou. To však byly jen střípky, z nichž bylo potřeba sestavit celek, který „pasuje“ na naše město. Vzpomínám si na první letáček o Humpolci, který jsem tehdy vyrobila sama ve Wordu a vytiskla na černobílé tiskárně. Byla jsem na něj velmi hrdá a dodnes jej mám uchovaný.

Důležitým datem se stal až 1. leden 2000?

Po čtyřech měsících, přesněji 1. ledna 2000, se infocentrum stalo součástí nově vzniklé příspěvkové organizace města

Humpolec a dostalo název Městské kulturní a informační středisko, jež tvoří čtyři samostatné celky (knihovna, muzeum, infocentrum a kino s divadelní scénou). Ze čtyř menších celků se tak stal jeden a práce na různých společných projektech funguje naprosto výborně. Považuji to za geniální, a přitom obrovský krok kupředu. Na počátku možná vyvolal obavy a rozdílné emoce, ostatně jako vždy, když vzniká něco nového, ale časem se potvrdila skvělá součinnost jednotlivých středisek, organizovanost, profesionalita a v případě nutnosti i perfektní zastupitelnost.

Začátky fungování humpoleckého infocentra jsou spojeny i s různými místy...

Infocentrum se dvakrát přestěhovalo, než našlo své „místo na slunci“. Po dvou letech působení v budově radnice jsme na dva roky našli útočiště v muzeu (nynější muzejní studovně). Byl to velmi stísněný prostor s vchodem z boční ulice, pro infocentrum dost neatraktivní místo. Nicméně bylo to pouze na přechodnou dobu. Dne 17. dubna 2004 jsme otevřeli velkolepý prostor infocentra v budově kina na Havlíčkově náměstí, kde sídlíme dodnes. Ačkoliv není íčko na hlavním náměstí, o návštěvníky jsme nepřišli. Havlíčkově náměstí je velmi frekventované místo, navíc po celém městě je umístěn navigační systém, který k nám turisty přivede, takže si k nám cestu najdou úplně bez problémů.

Co můžeme dnešním turistům v Humpolci a jeho okolí nabídnout?

Především ukázat na naše krásné město a jeho ještě krásnější okolí. Dnes už využíváme jak formy virtuální, tak osobního setkání s turisty, kteří do infocentra zavítají. Pro většinu z návštěvníků je íčko prvním místem, které ve městě vyhledají, a proto je na nás, abychom jednak udělali dobrý dojem, ale hlavně abychom je správně nasměrovali. Ovšem co je na naší práci nejpodstatnější a vlastně alfou a omegou všeho, je lidský přístup, vřelý úsměv a v neposlední řadě také doporučení, kam zajít na dobrou kávu nebo kde doplnit energii a nasytit chuťové pohárky před plánovanými turistickými cíli. Takové to „něco navíc“ – Hujerovy švestičky – jenom pro vás!

Co humpolečtí občané, jak oni využívají služeb infocentra?

Opět se musím vrátit na začátek, kdy jsme si kladli tutéž otázku. Humpolec přece jen není Český Krumlov. Má co nabídnout i v době, kdy zrovna není turistická sezóna? Měli bychom mít snad v tuto dobu zavřeno? Už během prvního roku se ukázalo, že je důležité věci správně nasměrovat a také dobře načasovat. Vše se zakládalo na součinnosti, požadavcích a potřebách našich spoluobčanů. Dnes už infocentra běžně nabízejí prodej vstupenek, kopírování, tisk, skenování,

jednoduché vazby dokumentů a další kancelářské služby, ale připomínám, že tuto otázku jsme řešili před dvaceti lety. A pokud se určitý požadavek na službu objevil dvakrát, třikrát, už to pro nás bylo znamením, že je třeba službu zavést do standardu, který budeme nadále poskytovat. Troufám si také připomenout, že v tomto jsme byli velkými průkopníky, na našich společných setkáních infocenter Kraje Vysočina jsme tyto zkušenosti předávali a stávali se vzorem pro ostatní. Když v okolních městech vznikala nová infocentra, často k nám zástupci měst přijížděli pro inspiraci, což mě velmi těšilo. Bylo to znamením, že děláme svoji práci dobře.

Změnili se z vašeho pohledu turisté? Mají dnes jiné nároky a cíle?

Určitě ano. Služby, které se dříve jevily jako nadstandardní, jsou dnes již samozřejmostí. Velmi rychle si zvykli, že se na nás mohou obrátit opravdu s čímkoli. Jsme tu pro ně. Připraveni pomoci, poradit, navést, nalákat. Poskytujeme dokonalý – jak se dnes říká – full servis. A občas se setkáváme s hodně netypickými až úsměvnými dotazy.

Někteří se jen zastaví a seznámí s naším infocentrem, pohovoří nebo si odnesou pár letáčků s nápadem, jak a kde příjemně strávit čas. Je to individuální. K těmto turistům je třeba započítat i rezidenty, kteří sem v hojně míře chodí kopírovat a tisknout různé dokumenty, kupovat vstupenky a využívají i další naše služby.

Ted' aktuálně k létu. Jak byste zhodnotila nejžhavější období letošní sezóny?

V době, kdy vzniká tento článek, jsme uprostřed pořádaných akcí, tedy plně rozjeté turistické sezóny, proto by bylo předčasné cokoli hodnotit. Nicméně každoročně naše infocentrum navštíví kolem 33 000 návštěvníků, ať už z řad turistů, nebo rezidentů. Největší boom jsme zaznamenali v loňském roce. Vlastně celá Vysočina a potažmo i Česká republika zaznamenala vyšší turistickou návštěvnost. Tento fakt byl spojen s omezením cestování do zahraničí z důvodu koronavirové pandemie, a tak turisté začali více objevovat krásy naší země. Hlavně cykloturistika zůstala dodnes v oblibě. Humpolec je dobře situovaným místem, je tu vystavěna řada zajímavých cyklistických okruhů, které i letos lákají spoustou turistických atraktivit. Chci připomenout, že v loňském roce byl u nás vybudován cyklopoint, a to společně s nabíjecí technikou pro elektrokola. No a letos bylo možné využít i možnosti zapůjčení šesti koloběžek, zájem o ně byl opravdu veliký. Vše bylo pořízeno z dotace Kraje Vysočina na podporu turistických center.

Nápaditosti se v této oblasti meze asi nekladou. Jak lze dál podpořit cestovní ruch u nás?

Na přelomu roku 2021/2022 vznikla nová destinační společnost, jejíž vizí je vytvořit jedinečnou, konkurenceschopnou a celoroční destinaci cestovního ruchu se zachovalým kulturním dědictvím a přírodním bohatstvím, která bude atraktivní pro život místních obyvatel a kterou budou opakovaně vyhledávat domácí i zahraniční turisté. Spolek, který byl za tímto účelem založen, má název Vysočina West a sdružuje města západní

části Vysočiny. Projekt je postaven na spolupráci organizací, které zajišťují cestovní ruch v největších městech okresu: Pelhřimova, Humpolce, Pacova, Kamenice nad Lipou, a podnikatelského sektoru. Díky usilovné práci všech zapojených subjektů se činnost spolku podařilo vbrzku rozjet a v současné době, za necelý rok, je destinační společnost Vysočina West nepřehlédnutelný pojem v oblasti cestovního ruchu. Vznikly webové stránky vysocinawest.cz, velmi dobře funguje Facebook spolku, který je pravidelně plněn tipy na turistické, kulturní a sportovní vyžití dané oblasti, během léta ve všech členských městech proběhla kampaň zaměřená na povědomí domácích občanů i turistů o zřízení nové turistické oblasti a podobná kampaň proběhla také v pražském metru. Na začátku turistické sezóny byly vydány noviny VW s tipy na turistické atrakce v této oblasti Vysočiny a tyto noviny byly zavezeny do informačních center a turistických cílů členských měst. Turisté, kteří jsou ubytovaní v této oblasti, získají od svých ubytovatelů zážitkovou kartu, která jim nabízí slevy v turistických cílech a ve vybraných stravovacích zařízeních.

Myslím si, že spolek Vysočina West už odvedl kus dobré práce a nabídl turistům a koneckonců i místním občanům možnost poznat krásy západní Vysočiny. Ted' už je na každém, jak takových možností dokáže využít.

Co říci na závěr?

Jak už bylo řečeno, Humpolec je městem, které má rozhodně čím zaujmout. Jsem ráda, že i naše práce se může velkou mírou podílet na odkrývání nových možností, jak zde příjemně strávit čas, zavzpomínat si, uctít památku, pobavit se a také se kulturně vyžít. Naše práce nikdy neustrne ve stereotypu, a tak i do budoucna bude jednou velkou výzvou. Člověk se pořád učí a je rád, když se pak může podívat uspokojivě za tím, co stojí za jeho práci, které věnoval kus života. Je to krásná satisfakce, kterou si odnášíte s sebou.

Zuzana Holčíková
Marcela Kubíčková
Městské kulturní a informační středisko
www.infohumpolec.cz

FESTIVAL

Humpolecké vinobraní

Zakončení léta všemi smysly: zveme vás na vinobraní, kde ochutnáte vynikající vína českých a moravských vinařů, burčák a různé jiné dobroty k vínu. Okouknete jarmark, uslyšíte cimbálovku, folk i valašskou legendu Fleret.

Šak máte nalété, tož kam byste chodili!

9. 9. 2022, park Stromovka, Humpolec

KULTURA

Perfect Time

Jazz, swing a retrofuturistická valcha. Toto spojení přináší brněnsko-humpolecká kapela a už teď je jasné, že nás čeká pořádný hudební nářez! Přijďte si užít klubové prostředí v Mikádu, vychutnat si tóny se sklínkou v ruce anebo si třeba i zatančit, protože tahle muzika nenechá vaše nohy v klidu.

7. 10. 2022, Malá scéna Mikáda, Humpolec

TRADICE

Galakonzert

Jako každý rok i letos oslavíme státní svátek České republiky ve spolupráci s Filharmonií Gustava Mahlera z Jihlavy. Toto těleso přichází s novým programem a vy se můžete těšit na mimořádný hudební zážitek.

30. 10. 2022, divadelní scéna Kina Humpolec, Humpolec

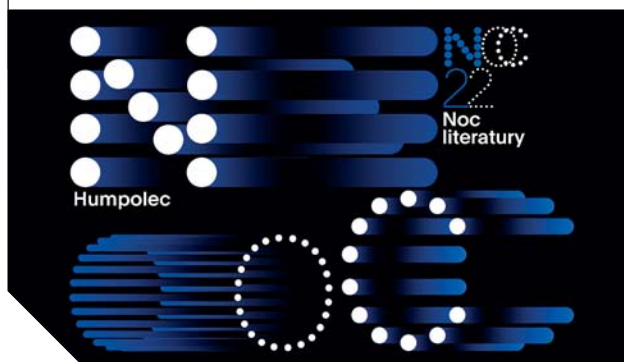

LITERATURA

Noc literatury

Současní evropští autoři, netradiční místa, poutavá interpretace: to je tvář série veřejných čtení s názvem Noc literatury. Knihovna Jiřiny Zábranové tuto akci v Humpolci organizuje již po šesté. Ukázky překladové tvorby evropských autorů zazní v prostorách Obvodního oddělení Policie ČR v Humpolci, dalším putovním místem se stane obřadní síň městského úřadu. Noc literatury vyvrcholí v dětském oddělení Knihovny Jiřiny Zábranové, kde na všechny čeká debata o literatuře i malé pohoštění.

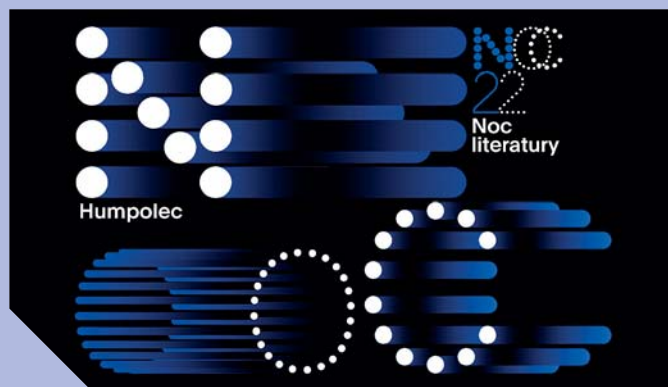
21. 9. 2022, 17.30–21.30, putovní místa Noci literatury, Humpolec

Noc literatury 2022

Současná literatura, netradiční prostředí, zajímavá interpretace – taková je NOC LITERATURY, která široké veřejnosti představuje ukázky z nové tvorby evropských spisovatelů. V Humpolci prožijeme Noc literatury již po šesté, opět v režii Knihovny Jiřiny Zábranové. K tomuto projektu, který organizují Česká centra ve spolupráci s EUNIC Praha, zahraničními ambasádami v České republice a nakladatelstvím Labyrint, se tehdy ještě Městská knihovna v Humpolci připojila v roce 2016 jako první v pelhřimovském regionu.

Datum Noci literatury je stanoveno na středu 21. září a čas zahájení na 17.30. Na co se můžete těšit? Tentokrát se prvním čtecím místem stane Obvodní oddělení Policie České republiky v Žižkově ulici, kde bude předčítat vedoucí oddělení tisku a prevence Krajského ředitelství Policie ČR Dana Čírtková. Poté se vydáme do obřadní síně městského úřadu v Humpolci a zde se čtení ujme Jan Kotlík. Literární večer vyvrcholí

v Knihovně Jiřiny Zábranové. V novém dětském oddělení a na terase knihovny si poslechnete literární ukázky v podání Kateřiny Kotenové a Petra Lisého. Na všechny čeká i malé pohoštění. Jste srdečně zváni.

Kolektiv
Knihovny Jiřiny Zábranové

Knihovna jako ostrov

Student Gymnázia dr. Aleše Hrdličky Martin Viktora poslal do literární soutěže Knihovna jako ostrov povídku s názvem Noc v knihovně. Udělal dobře, protože v kategorii 12–15 let odborná porota ohodnotila jeho práci jako jednu z nejlepších. Soutěž vyhlásila v loňském roce Knihovna Jiřiny Zábranové, vítězové převzali ocenění na prestižním Podzimním knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě. Martin rád čte a chodí do přírody. Do povídky zahrnul své oblíbené autory a knižní postavy.

Honzík, žák 4. ročníku základní školy, sedí a čte si v knihovně, kde byl omylem zamknut.

Bylo těsně před zavírací dobou a Honzík si stále prohlížel knížky. Zdejší knihovnice mu řekla, že musí do skladu, ale ať klidně odejde a ona pak zamkne. Jenomže Honzík byl knihomol a moc se mu odsud nechtělo. Když se paní vrátila, na Honzíka ve vedlejší místnosti si už nevzpomněla. A tak zhasla, zamkla a šla domů.

Honzík tu bude muset nějak přespát. Zavolal rodičům, jestli by nemohl zůstat v knihovně přes noc. Jenom jim zapomněl říct, že ho tam knihovnice zamkla, ale to bylo spíše schválně. Rodiče si mysleli, že se jedná o akci knihovny, tak mu to povolili.

Pomalu se stmívalo, Honzík se uvelebil na gauči a zasnul se. „Stejně budou kluci ve škole koukat, až jim tohle povím,“ pomyslel si Honzík. „Pořád se chlubí, že spali ve stanu. Spát ve

stanu může každý, ale v knihovně nestrávil noc nikdo z nich.“ Při této představě usnul.

Po chvíli ho však probudilo jakési šustění. „Že by to byli lupiči?“ napadlo Honzíka. To by byla další senzace, kterou by mohl udiveným klukům vyprávět. Ukrytý za policí s knihami sledoval, co se děje.

Šustot ovšem neměli na svědomí lupiči, nýbrž kocour Mikeš. „Kde se tu vzal Mikeš?“ divil se Honzík.

Pak se objevil Pepík Ševců. A po něm další a další postavy z knih pro děti i pro dospělé, které brzy zaplnily místnost k prasknutí. Všichni se postupně sesedli ke stolu a čekali, až někdo přijde. Ten, kterého všichni vyhlíželi, byl Jára Cimrman, génius, který se neproslavil. Zaujal místo v čele stolu. Brali ho zde pravděpodobně za jakéhosi velitele. Všichni ho pozorovali s obdivem. Tedy kromě Bohumila Hrabala, který si sedl do kouta a všechno jenom z dálky sledoval. Byl však prvním, kdo promluvil. „Nedošel by někdo pro pivo?“ navrhl.

Když nikdo nereagoval, odebral se se džbánem do hostince naproti knihovně sám. Danny Smiřický z knížek od Josefa Škvořeckého namítl: „Já myslel, že sem chodí jen postavy z knih, a ne spisovatelé. Mně to nevadí, spíše naopak. Já bych si s tím svým rád popovídal.“

Cimrman věc objasnil: „Zjevují se tu jenom postavy z knih. Pan Hrabal byl hlavním hrdinou ve své trilogii Světby v domě – Vita nuova – Proluky.“

„A o čem byste se chtěl s tím vaším autorem bavit?“ zajímal se Karel Havlíček Borovský.

„Chtěl bych mu vynadat, že všechny kapitoly Prima sezóny pro mě končí špatně,“ zněla Dannyho odpověď.

Havlíček si postěžoval: „Mě zase autor poslal v Tyrolských elegiích do Brixenu.“

„Horší jsou kolikrát čtenáři,“ ozval se děda Kozelka z knížky O letadélku Káněti. „Mě jeden kluk četl v posteli, usnul a upustil knížku na zem. Mě pak strašně bolela hlava.“

„To nic není,“ snažila se ho trumfnout Alenka z říše divů. „Nade mnou nějaká holka svačila. Tak na mě drobila, to bylo teda něco.“

Mezitím, co si vyprávěli, vrátil se Hrabal se džbánem piva a zamířil na svou židli v koutě.

„No, drobení je nepříjemné,“ povídaly děti z Bullerbynu, „ale není to tak strašné, jako když vás polijou čajem nebo něčím takovým. Nás jednou nějaký kluk polil limonádou a my jsme se pak musely celý zbytek dne sušit na slunci.“

Toto byl zřejmě vrchol a všechny to pohoršilo, kromě Hrabala: „Já nevím, co tady pořád řešíte. Já vždycky říkal: Buďte rádi, že potom, co si čtenář přečetl knížku, neběžel hned za spisovatelem, aby mu rozbil držku.“

Někdo zaklepal na dveře. Do místnosti vběhl Losna s ježkem v kleci v ruce. Vyhrkl zděšeně: „Za chvíli je volba Velkého Vonta a já zapomněl, jak se vyndává ježek z klece. Nemohl byste mi někdo poradit?“

Akce se překvapivě chopil Bohumil Hrabal: „Možná že bych o někom věděl.“ A zadíval se na dveře, do kterých právě vstoupil pan Leli z Hrabalovy knihy Slavnosti sněženek.

Vesele řekl: „Máte štěstí, že jdu zrovna kolem.“

„To je pan Leli,“ informoval Hrabal. „Leli, to je těžkej pard.“

„Tak čemu nerozumíte, v čem vám to hapruje?“ zeptal se Leli. Hrabal mu to vysvětlil.

„To máte štěstí, na tohle já jsem odborník,“ radoval se Leli a pustil se do vyndávání ježka. Losna ho ještě povzbudil: „Když mi pomůžete, vezmu vás k Vontům. Dostanete žlutý špendlík.“ A položil znak Vontů na stůl.

Leli ještě dodal: „Žádné strachy, na to já jsem odborník.“ Výsledek ale nebyl takový, jak si představoval. Po deseti minutách marné námahy se totiž ježek v kleci zasekl a nešlo s ním už vůbec pohnout.

Pan Leli se podíval na hodinky: „Promiňte, ale už je hodně hodin. Doma mě čeká moje nová družka, je to hotový anděl. Musím jít. Na shledanou!“ A odešel.

„Jo, jo, co jsem říkal? Leli, to je těžkej pard,“ komentoval Hrabal.

Losna se rozpačitě podíval na ježka a zamumlal: „To vám teda děkuji. S tímhle by nepohnul ani sám Jan Tleskač.“

„Mohu se podívat?“ požádal Jára Cimrman. Losna mu ježka podal.

„S tím opravdu nejde pohnout,“ vyhodnotil situaci Cimrman. Chvilí se ještě pokoušel vyndat ježka z klece Havlíček, ale bezvýsledně.

Hrabal se zvedl a povídal: „Už mi došlo pivo. Musím si naproti dojít pro další. Mají tady dobrý pivo, opravdu výborný.“

Losna se zeptal: „A co já s tím ježkem?“

Hrabal se pousmál: „Je to vůbec nutné? Pojdte raději se mnou na pivo.“

„Ne, já teď musím nějak řešit toho ježka,“ odmítl Losna Hrabalův návrh.

„To vás teda nechápu,“ kroutil Hrabal hlavou a odešel do hostince.

Losna se také dal na odchod a pořád opakoval: „Tak já nevím, co teď budu dělat, co teď s tím budu dělat.“ Úplně zapomněl, že na stole nechal položený žlutý špendlík, který nabízel panu Lelimu.

Začínalo svítat. Všichni se pomalu rozcházeli. Honzík usnul.

Ráno ho probudila polekaná knihovnice: „Honzíku, já jsem tě tady zavřela!“

Honzík se probral a řekl: „Ne, to je dobré.“

„Vždyť rodiče o tebe určitě měli strach,“ trvala na svém knihovnice.

„Ale oni o mně věděli,“ uklidňoval ji Honzík a přemýšlel, jestli to zjevování byl jen sen, nebo jestli se tu v noci opravdu objevují knižní postavy.

Věc se vyjasnila, když se ho zmatená knihovnice zeptala: „To je tvůj špendlík, Honzíku?“

Honzík se otočil. Knihovnice v ruce držela špendlík se žlutou hlavičkou, znak Vontů.

„Ne, to není moje,“ odpověděl udivený Honzík.

„Tak to tu nechal někdo jiný, třeba se pro to vrátí.“

Honzík zadumaně odešel do školy. Ten den psali sloh na téma „Čím bys chtěl být“. Honzík uvedl, že by chtěl být knihovníkem, protože by mohl do knihovny kdykoliv, třeba i v noci, kdy se tam děje, i když se to nezdá, spousta zajímavých věcí.

Martin Viktora

Stručně z Knihovny Jiřiny Zábranové

Poprázdninové období bude v Knihovně Jiřiny Zábranové plné čtenářských aktivit, zajímavých přednášek a setkání. Na čtenáře čekají také nové tituly, které knihovnice nakupují podle jejich přání. Tato služba je velmi oblíbená a funguje v obou odděleních. Tip na rozšíření knihovního fondu je možné napsat i formou e-mailu: knihovna@infohumpolec.cz.

Registrovaní uživatelé si od května zdarma půjčují knihy i v elektronické podobě. Nabídku využili především v letních měsících při svých cestách na dovolenou. Nejžádanější byly knižní novinky. Zejména romance, povídky a detektivní příběhy. Elektronické knížky si prostřednictvím on-line katalogu, který je umístěn na webových stránkách knihovny, často objednávali i čtenáři do patnácti let.

Co připravujeme na podzim

Ještě v průběhu září si můžete v zahrádce u knihovny prohlédnout venkovní výstavu „Devět malých zahradníků“, která je sestavena z textů stejnojmenné knihy Kláry Smolíkové. Tato oblíbená spisovatelka přijede v září besedovat s žáky druhých tříd z Humpolce a okolních škol.

S novým školním rokem začne na dětském oddělení zbrusu nová kapesní čtenářská výzva. Nejmladší uživatelé si

v knihovně mohou vyzvednout a sestavit čtenářský list, který obsahuje úkoly na čtení. Akce potrvá po celý školní rok.

První říjnové dny už tradičně patří „Týdnu knihoven“. Program je tentokrát zaměřen na využití zvukových knížek. Lukáš Vavrečka představí novou publikaci, která se věnuje právě tomuto tématu. Rodiče s dětmi se setkají s výtvarnicí Lucií Seifertovou. Po celý týden bude prezentována široká nabídka zvukových titulů, které má knihovna ve svém fondu.

I po prázdninách jsou naplánovány pravidelné schůzky čtenářských klubů a klubíku „Humpoláčci“, který je určen nejmenším čtenářům a jejich rodičům. Studenti a žáci se v novém školním roce dozvědí o tom, jak úspěšně studovat. V případě zájmu jim knihovnice obalí učebnice a sešity (viz www.infohumpolec.cz). Pokračovat bude i spolupráce se školkami, školami a dalšími vzdělávacími institucemi. Knihovna je stále zapojena do projektu **Celé Česko čte dětem** a každý měsíc nabídne předčítání dětské literatury. Vše vyvrcholí tradičním jarmarkem s tvůrčími dílnami „... a vánoční přichází čas“.

Kolektiv Knihovny Jiřiny Zábranové

Putování za Bílým Králíkem

V létě se rodiny s dětmi účastnily knižní hry Putování za Bílým Králíkem. Hra inspirovaná knížkou Lewise Carrola Alenka v říši divů zaujala několik desítek zájemců, a to nejen z Humpolce.

Je umístěna ve volnočasovém klubu Doupě.

Protože měla kladné ohlasy a ne všichni si knižní šifry stihli vyluštit, knihovna prodlužuje její trvání do 7. 10.

Na hru je třeba se předem přihlásit (tel.: **565 533 181** nebo prostřednictvím e-mailu knihovny).

Prapor Pěveckého sboru Čech a Lech

V letošním roce slaví kulaté 160. výročí založení nejstarší humpolecký kulturní spolek – původně „Zpěvácký spolek Čech a Lech“, dnes „Pěvecký sbor Čech a Lech“. Založen byl 30. srpna 1862 z podnětu českých vlastenců a humpoleckých občanů, např. mydláře Maxmiliána Bečváře (otec pozdějšího humpoleckého starosty Filipa Bečváře), barvíře Františka Maláta, soukeníků Jana Poulička a Jana Skorkovského nebo řezníka Antonína Maláta. Myšlenku převzali od pražského zpěváckého spolku Hlahol, který vznikl o rok dříve. Počátkem září 1862 byl jmenován prvním sbormistrem Josef Rychnovský a předsedou Josef Štěpán Nápravník. Další atributy spolku byly ustanoveny v prosinci 1862, včetně názvu „Čech a Lech“.

Zpočátku tvořili spolek pouze muži, od roku 1884 v něm působí i ženy, v současnosti je tedy sbor smíšený. K omezení činnosti došlo pouze během válečných konfliktů, po roce 1945 byl sbor na několik let rozpuštěn (z podnětu zpěváckého spolku však vznikla „Městská hudební škola“, později LŠU, dnes ZUŠ Gustava Mahlera). Sbor byl obnoven roku 1964 zásluhou ředitele LŠU Otakara Drnce, jenž se stal i sbormistrem. Od roku 2000 působí spolek při Městském kulturním a informačním středisku v Humpolci. V současné době je předsedkyní sboru Drahomíra Bendlová a sbormistryní Mgr. Jitka Rutrlová (od roku 2021).

Prapor sboru

V roce 1863 uspořádali členové sboru veřejnou sbírku na pořízení praporu. Vybralo se 130 zlatých a s přičiněním výše zmíněného barvíře F. Maláta, tehdy již pokladníka spolku, a dalších se podařilo získat prapor, jehož obrazovou část vytvořil Josef Mánes a později ji přemaloval Jan Vysekal z Kutné Hory.

Svěcení praporu se konalo na Horním náměstí dne 30. srpna 1863, přesně rok po založení sboru. Slavnosti se účastnili nejen členové sboru, ale též další obyvatelé města a hosté (zejména zpěvácké spolky) z okolních měst, např. z Polné, Německého (Havlíčkova) Brodu, Ledče nad Sázavou nebo Čáslavi.

Domy byly vyzdobeny prapory v českých zemských barvách, vlasteneckými hesly či věnci. Průvod i se zástupci města a cechů vyšel v devět hodin ráno z Dolního na Horní náměstí. Zde byla žerď praporu pobita stříbrnými hřeby, které věnoval J. Nápravník. Prapor též zdobily zlatem a hedvábím

vyšívané pentle s nápisy „Zpěv a vlast – naše slast“ (heslo zpěváckého spolku) nebo „Humpolec – dne 30. srpna 1863“. Po vysvěcení byl prapor předán praporečníkovi Janu Skorokovskému. Slavnost ukončila odpolední pěvecká zábava v zahradě hostince Na Lázni a večerní taneční ples v hostinci U Černého orla (na místě současného hotelu Kotyza). Průběh slavnostního svěcení praporu je podrobněji popsán např. v Kamarýtově kronice.

Nyní je prapor Pěveckého sboru Čech a Lech uložen v depozitáři humpoleckého muzea. V roce 2005 byl restaurován. Práce prováděly dvě akreditované restaurátorky, z nichž jedna se věnovala obrazové části a druhá textilní. Později byla podle tohoto originálu vytvořena replika, kterou používá sbor při svých vystoupeních.

Mgr. Vojtěch Novák, Muzeum dr. Aleše Hrdličky

Podzim v muzeu

S koncem letní sezóny a odchodem turistů se dveře muzea rozhodně nezavřou. Všechny stálé expozice, krátkodobé výstavy a další muzejní akce můžete navštěvovat i nadále. Na podzimní měsíce připravujeme ve **výstavním sále na Dolním náměstí** dvě výstavy – v říjnu se seznámíme s fotografickou tvorbou humpoleckého rodáka Pavla Talicha, který pracuje s kamerou obscurou, kdy je obraz zachycen bez čočky přímo na fotografický papír. Přímý záznam kamerou obscurou je tak originálním obrazem. Celý proces je založen na ruční práci a klasickém chemickém procesu. Camera obscura (temná komora) je jednoduché optické zobrazovací zařízení ve tvaru uzavřené skříňky či prostoru, v jehož jedné stěně je malý otvor, který na protilehlé stěně vytváří obraz vnějšího prostoru na základě přímočarého šíření světla.

V listopadu a prosinci můžete zhlédnout soukromou sbírku obrazů, která představí dílo jednoho z nejvýraznějších představitelů českého a francouzského impresionismu Václava Radimského. Ten za svůj život namaloval stovky obrazů, z nichž nejcennější pochází z přelomu 19. a 20. století.

V sále na Horním náměstí se představí se svými obrazy soudobí regionální autoři mladší generace Petr Šeda (září) a Milada Kučerová (listopad) a v říjnu se můžete přijít podívat na obrazy Ladislava Zápačky. Toho známe především jako zručného uměleckého keramika, ale v posledních letech u něj převládá zájem o malování obrazů. Již na několika předchozích výstavách jsme mohli obdivovat jeho dokonale detailně ztvárněný starý Egypt či zátisí z Turecka, inspirací mu jsou staří holandské mistři nebo těla krásných dívek. Nevyhýbá se ani klasické krajinomalbě.

Z dalších muzejních akcí doporučujeme zájmovou **muzejní vycházku**, při níž nás Pavel Koubek provede po studánkách kolem Humpolce a seznámí nás s jejich minulostí a významem v době sucha. V říjnu zveme na již 10. ročník cyklu **Věda v muzeu**, který začne přednáškou o životě moravského biologa, botanika a zakladatele genetiky J. G. Mendela. V letošním roce si připomínáme 200. výročí jeho narození. S tímto tématem vystoupí Mgr. Lucie Stříbrná, Ph.D., která působí na Katedře biologických a biochemických věd Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice. V našem muzeu vystoupí již po třetí.

Věříme, že si z naší pestré nabídky vyberete, a rádi vás v muzeu přivítáme

Dagmar Kluchová
Muzeum dr. Aleše Hrdličky

Pavel Sukdolák (1925–2022)

Pavel Sukdolák se narodil 21. září 1925 v Humpolci, v rodině knoflíkářského mistra. Čas strávený mezi barevnou jiskřivou perletí a tvary lastur ovlivnily Sukdolákovo pozdější vnímání barev a tvarů. Od dětství rád kreslil a maloval, své první temperové barvy dostal od malíře Otakara Štáfle.

Po maturitě na gymnáziu odešel do Prahy, začal studovat na ČVUT u Cyrila Boudy a poté pokračoval na Akademii výtvarných umění obor grafika u profesora Vladimíra Silovského. Studia ukončil v roce 1950. Po absolvování vojenské služby se na AVU vrátil a působil zde až do roku 1957 jako aspirant. V roce 1952 se stal členem Sdružení českých umělců grafiků Hollar a v témže roce se oženil s dcerou malíře Karla Holana Miladou. S rodinou se pak přestěhoval do Střešovic, kde žil celý svůj život. Stále se však vracel do rodného Humpolce, v jehož okolí čerpal inspiraci z krajiny svého mládí.

Z prvotní malby postupně přešel v polovině 60. let na grafickou tvorbu technikou barevného leptu a akvatinty (zrnkový lept), blízké mu byly dřevorezby i barevné litografie. V jeho pracích se spojují prvky geometrie, architektury, různých symbolů, znaků, číslic a písmen. Často se objevují motivy přírody, především ulity, mušle, lastury. Svá díla vytvářel na kvalitním ručním papíru, což ještě více umocnilo umělecký efekt.

Dalším jeho oborem bylo ilustrování básnických sbírek a knih, návrhy poštovních známek, exlibris a novoročenek. Za své dílo získal řadu ocenění – 1958 stříbrná medaile ve Vídni, 1962 výroční cena nakladatelství Mladá fronta, 1969 zlatá medaile na Bienále ve Florencii, 2004 čestné uznání Nejkrásnější kniha, 2010 čestná cena Grafika roku 2009 a mnohé další ceny a uznání.

Uspořádal více než 30 samostatných výstav a účastnil se mnoha souborných expozic nejen v Čechách, ale i v zahraničí. V humpoleckém muzeu vystavoval v letech 1979, 1995 a naposledy v roce 2010 u příležitosti 85. narozenin.

Zemřel 12. června 2022.

Mjr. Jindřich Daníček (1887–1979)

Jindřich Daníček se narodil 24. dubna 1887 v Humpolci v rodině berního úředníka Hynka Daníčka a jeho ženy Eleonory. Od devíti let hrál na housle a později na flétnu u městského kapelníka Karla Příborského. V 15 letech začal hrát u vojenské hudby v Haliči, kde působil sedm let. Po sedmi letech opustil Polsko a odešel do Záhřebu v Jugoslávii, kde dokončil konzervatoř. S velkým ohlasem koncertoval v Dubrovniku, v maďarském Temešváru založil spolu s vojenským kapelníkem české kvarteto. V roce 1918 musel i s manželkou narychlo Maďarsko opustit a po 14 dnech nastoupil v Praze k československé armádě. Po složení důstojnických zkoušek se stal pobočníkem ve vojenské invalidovně. V roce 1920 byl přeložen na Slovensko, kde působil v několika městech. Největší stopu zanechal v Kremnici, kde založil smyčcové kvarteto, mužský pěvecký sbor a pořádal četné koncerty. Dva roky působil i na Podkarpatské Rusi. V roce 1935 byl přeložen do Písku. Zde mimo jiné vznikla skladba „Vzpomínka na Humpolec“. V roce 1939 se přestěhoval do Prahy a ze zdravotních důvodů požádal o penzionování. Aktivně se pak zapojil do ilegální činnosti, v roce 1945 bojoval na pražských barikádách, za což mu bylo uděleno vyznamenání.

Vrátil se do činné služby, kterou ukončil v roce 1947. Stal se předsedou Spolku rodáků a přátel Humpolce v Praze. V roce 1950 se vrátil do rodného města. Napsal mnoho skladeb, jejichž notové záznamy s vlastnoručními ilustracemi jsou uloženy v humpoleckém muzeu.

Dagmar Kluchová
Muzeum dr. Aleše Hrdličky v Humpolci

Dovolená s dovolením

Letos jsme vyrazili do Egypta. No, co si budeme. Šílená euforie od samého začátku, vlastně od prvotní myšlenky až po vstup do prosklené kukaně cestovní kanceláře. Pravda, poslední roky nám s plány trochu zamávaly nepříjemné dikce spojené s pandemickými vyhláškami, zákazy a příkazy, tak proč v tomto klidnějším „mezičase“ nevzít jednoho z rodičů, nepřeletět kus pevniny a moře a nepřistát na jiném kontinentě. Člověk by za tenhle dnes už přeceněný přežitek (požitek) – válet se u moře, nechutně se opít, přejít a poté poslat pár fotek do imaginárního prostředí ještě imaginárnějších facebookových přátel – dal snad všechny úspory, a ještě si na to možná došel půjčit. I když je to bláhová šílenost. Bohužel (nebo bohudík) i my se nechali strhnout. Aniž bychom teda vyplenili účty a následně se vydali na pospas bídě a zoufalství.

Ono nás už samotné takové rozhodnutí něco stojí. Minimálně odvahu. A taky nedůvěru v budoucnost. Už se prostě nechceme nechat zavírat doma a nic a nikam nesmět. A možná i proto, přes všechny ty poněkud chatrné možnosti, překračujeme vlastní hranice a kráčíme vstříc možnostem, které nám zítřek možná už nenabídne. Kdovíco bude zítra, na podzim. Příště?

Jedna moje kamarádka tvrdí, že život je strašně krátký, a co si můžeš dopřát dneska, nazítří na tebe nepočká. Druhá

přítečce mi shodou okolností zase píše zprávu, že si letos dovolenou u moře prostě nemohou dovolit. Obě děti jim nastupují do školy, a jelikož se rozhodli pro soukromou jazykovou školu, bylo hned jasné, čemu dají přednost a co se stane prioritou jejich dalších let. Nato si jiný známý pořídil solární panely, protože má starost, jestli jim v zimě nebude zima. Dceři se narodil chlapeček, a co kdyby pak v zimě opravdu museli řešit nemoci a chlad.

Úhel pohledu a možnosti každého z nás se různí, a jak to tak v lidském světě bývá, občas se nelze pochopit. Jednodušší je soudit a odsoudit. Co ale pak, pokud se střetnete tváří v tvář s životem těch druhých. Jsem optimistka a taky realista, a nejen že chápu, že to, co jeden považuje za chybu, zhýralost a marnivost, může pro druhého znamenat zážitek na celý život, který se mu navždy vryje do paměti. A z té vám těžko někdo něco ukradne!

Dovolme si tedy především to základní – být šťastní. Kdekoli, s kýmkoli a pokaždé, kdy vás to byť jen náhodou napadne. Protože jak známo, každý den se odehraje pouze jednou a my sami si předem ručíme za to, jak moc si užijeme štěstí, které pro každého z nás znamená jinou podstatu, nebo jestli ty další roky jenom a pouze přežijeme. A to doslova!

Zuzka Holčíková

www.holicovazuzana.com

S dobrou náladou do říše snů

Spánek je činnost, kterou přirozeně prožíváme každý den a vlastně o ní vůbec nepřemýšlíme. Je to nejpřirozenější věc na světě, kterou potřebujeme všichni, bez ohledu na věk. Protože lidé třetinu svého života prospí, zhruba 25 let, myslím, že bychom spánku mohli věnovat trochu pozornosti. Samozřejmě ve spojení s bylinkami se podíváme na to, co spánku prospívá.

Spánek může být kvalitní nebo méně kvalitní. Někdy se člověk vzbudí plný elánu a někdy je na tom hůře, než když usínal. Myslíme si, že na základě kvality spánku pak funguje náš organismus celý den. Je to pravda, ale vlastně je to trochu naopak. To, jakým způsobem fungujeme a prožíváme den, pak ovlivňuje kvalitu spánku. Pokud se tedy chceme dobře vyspat, je potřeba mít klidnou mysl přes den. Pokud to nejde a den je psychicky náročnější, je dobré si udělat alespoň hodinku před spaním rituál, kdy se člověk zklidní a připraví na odpočinek. A k tomu je vhodné použít bylinky, které pomohou k uklidnění mysli a kvalitnějšímu spánku. Jednou z bylin, kterou najdeme na každé mezi za domem nebo na loukách v okolí našeho bydliště, případně si ji na zahradě můžeme jednoduše vypěstovat, je **kozlík lékařský**. První zprávy o využití kozlíku k léčbě různých neduhů pocházejí již z 8. století před naším letopočtem. Známé jsou především jeho tlumící a tišící účinky, které pomáhají zbavit se úzkosti a prospěšné jsou také při nespavosti. Kozlík zlepšuje celkovou kvalitu spánku a usnadňuje probouzení, čímž zpřijemňuje návraty z říše snů.

Sny se zabývali již indiánští šamani, měli tuto oblast mysli dobře probádanou. Mezi posvátnými léčivými rostlinami existuje zvláštní kategorie zvaná ubulawu, byliny snů. Jsou-li užívány správně, zklidňují celé tělo, uvolňují psychické napětí a současně podporují fungování oblastí mozku zodpovědných za sny. Ty pak mohou být živé, barvité, konkrétní a reálné. Pokud patříte mezi snílky či milovníky lucidního snění a máte zájem objevovat i odlehlejší zákoutí své mysli, můžete bylinku snů také zkusit. V našich podmínkách je ale většina z nich v přírodě nedostupná. V sušené podobě se ale rozhodně dá sehnat ve specializovaných bylinkářských prodejnách či na e-shopech.

Silenka kapská se od pradávna používá k navození barvitých živých snů. Jejich prostřednictvím šamani získávají znalosti a moudrost, které předávají dál svým soukmenovcům.

Pepřovník opojný neboli kava je mnohými považován za bylinu klidu a vyrovnanosti pro své vynikající účinky při odbourávání stresu a napětí. Po užití se v podstatě okamžitě dostaví pocity pohody a úlevy, které však nijak neovlivňují bdělost a jasnost vnímání. Je-li aplikován před usnutím, navozuje hluboký spánek plný živých snů.

Mezi byliny podobných účinků, které si však můžeme natrhat i v okolí Humpolce, patří například **pelyněk černobýl**. Kromě toho, že bylina ovlivňuje podvědomí a stimuluje jasné myšlení, má také příznivý vliv na trávení, zvyšuje chuť k jídlu a velmi dobře se hodí k zastavení krvácení. Terapeutický účinek má už samo výrazné aroma byliny. Snítky pelyňku pod polštářem zahánějí podle tradic noční můry a zklidňují během spánku mozek.

Některé výzkumy prokázaly, že se u lidí děsivé sny objevují mnohem častěji než příjemné. Vědci to odůvodňují ostražitostí. Sny nás podle nich mají připravit na přežití a případné hrozby ve skutečném životě. Špatné sny mají co do činění i s ponocováním. Ukázalo se, že lidé, kteří chodí často pozdě spát, mají špatné sny častěji než ti, kteří chodí spát brzy.

Pokud někdo tvrdí, že se mu nic nezdá, není to pravda. Sny se zdají každou noc. Problém je v tom, že lidé mají rozdílnou schopnost si sny zapamatovat, a proto mnozí tvrdí, že se jim nic nezdá. Určitě se vám také stalo, že jste se probudili se strachem, ale netušili jste, co se vám zdálo. Je to proto, že sen si obvykle pamatujeme pouhých pět minut od jeho skončení. Do 10 minut zapomínáme přibližně 90 % snu a poté si z něj nepamatujeme téměř nic.

Tvořivý mozek nedokáže při spaní odpočívat. Možná právě ve spánku vás napadlo něco, čím jste vylepšili svou práci. Pokud se vám přes den něco honí hlavou, mozek s tím pracuje i ve spánku. Právě ve spánku vzniklo mnoho zajímavých vynálezů a nápadů.

Linda Sýkorová

ŘÍKÁ SE, ŽE...

Rekord v nejdelší době beze spánku je **11 dní**.

Spaní **méně než 7 hodin** denně snižuje očekávanou délku života.

Nedostatek spánku může způsobit nárůst hmotnosti – ve spánku spálíte více kalorií než při sledování televize.

Lidé mívají lepší spánek během nového měsíce a horší spánek během úplňku.

Výskyt nočních můr může být způsoben srdečními chorobami, migrénou a depresí.

Ženy prožívají více nočních můr a emocionálních snů než muži.

Průměrně člověk usne během **sedmi minut**.

Ohlédnutí za létem

Léto budiž pochváleno, chtělo by se vzkřiknout spolu s klasikem. Letošní léto si takové ocenění od nás skautů rozhodně zaslouží. Po celé čtyři červencové týdny nás zásobilo vydatnými dávkami sluníčka, tepla a pohody, bránilo nás před bouřkami a silnými dešti, doslova nás nosilo na rukou.

Během oněch čtyř červencových týdnů uspořádalo naše skautské středisko dva čtrnáctidenní tábory. První z nich, **Tábor lovců pokladů**, byl určen starším skautkám a skautům spolu s rovery a rangers. Pětatřicet táborníků vystavělo na čerstvě posečené louce stanové městečko, vybudovalo veškeré potřebné zázemí a táborové vybavení. Teprve potom mohl začít hon za klíči k tajemné truhle. Hry, výlety, zážitky, kamarádství, legrace a samozřejmě i spousta práce – toho všeho si táborníci užili do sytosti. Na programu bylo znát, že je ušitý na míru odrostlejší, neboť se spíše než na hry soustředil na vážnější a náročnější aktivity.

Dva týdny utekly jako voda a nastal čas střídání. Vystavěný tábor se zaplnil hlaholem vlčat a světlušek, kterým patřily druhé dva červencové týdny. Pětapadesát táborníků se sotva zabydlelo a již po nich vztáhlo paže dobrodružství číhající v temných stínadelských uličkách. **Rychlé šipy** s věrným psem

Bublinou se vlčatům a světluškáům stali průvodci příběhem o nebohém Janu Tleskačovi a jeho tajemném ježku v kleci, hlavolamu, který ve svých útrobách skrývá plánek úžasného vynálezu – létajícího kola. Vontové, Širokko, Losna i hrozivý Em, Rezavé klíče, Uctívači ginga, Láďa Dratuš a jeho Žlutý květ – foglarovský svět se prolul s tím naším a táborníci vydali všechny své síly a um, aby i u nás dobro zvítězilo. Jednotlivé etapy celotáborové hry, koupání, celodenní výlety, stezka odvahy, rukodělký, zpívánky, každodenní hodinka zručnosti – jedno střídá druhé. Poslední táborový večer a slavnostní slibový oheň, kterého se letos zúčastnili i rodiče našich táborníků,

se tak přiblížily nečekaně rychle. Poslední nástup a loučení, teď už nezbyvá než se těšit na příští tábor.

Léto nám však přineslo i jednu smutnou událost. Dne 28. července 2022 zemřel ve věku 91 let náš nejstarší bratr, celožitovní skaut a dlouholetý vůdce našeho střediska, František Vondráček – Mauglí. Rozloučili jsme se s ním v kostele sv. Mikuláše a doprovodili jej na stezce k věčnému táborovému ohni. *Mauglí, měli jsme Tě rádi a budeš nám chybět.*

Tomáš Horký – Horymír

Poděkování Jiřímu Šimkovi

Na valné hromadě TJ Jiskry Humpolec, která se konala 16. června 2021, ukončil své patnáctileté předsednictví pan Jiří Šimek. Věnoval se sportu celý život. Bez nároku na odměny. Naše město reprezentoval jako jednotlivec i jako týmový hráč. Navázal dlouholetá přátelství, za která nepřestal být nikdy vděčný, protože právě vztahy s lidmi, kteří si plnili podobné sny a cíle, mu pomohly naplňovat jeho vlastní.

Vše samozřejmě začalo již v dětství. Na konci druhé světové války bylo Jiřímu Šimkovi jedenáct let. Vstoupil do Sokola, nejprve do oddílu sportovní gymnastiky, poté jeho kroky vedly na tenisové kurty a jiná venkovní hřiště. V zimě se věnoval lyžování, v létě lehké atletice nebo házené. Rád si zahrál i stolní tenis. Velmi dobře vnímal, že může uspět a dál se rozvíjet pouze za podpory, kterou umožňovalo svým chovancům právě sokolské sdružení nebo jiné tehdejší kluby.

Bedlivě vše sledoval a naslouchal práci trenérů a cvičitelů. Učil se od nich a to s ním po celé roky, kdy na sobě pracoval, rostlo a také hodně ovlivňovalo jeho zvyšující se zájem o sport i začleňování do týmových skupin.

Celý život prožil v Humpolci, a tak může hovořit o vývoji organizovaného sportu ve svém rodném městě od poválečných časů až do doby vzniku spolku s názvem TJ Jiskra Humpolec. Než se tak stalo, muselo dojít ke sjednocení několika tradičních klubů, k čemuž nejprve přispělo vytvoření dvou hlavních velkých celků, jimiž byly Spartak a Jiskra. Od roku 1955 to byla už jen TJ Jiskra a předsednictví se ujal Antonín Sukdolák. Po něm pak Jiří Machek, Jiří Kouba, Jiří Vališ a od roku 2006 převzal funkci předsedy Jiří Šimek.

Za doby předsednictví zažil pan Šimek i různé jiné formy, jak lze využívat prostor sokolovny. Na dlouho to totiž bylo

jediné vnitřní sportoviště. Konaly se zde také taneční zábavy, bály a jiná společenská setkání. Zahrála si zde řada známých kapel – dechových i tanečních. Rád vzpomíná na letecké bály (Humpolečtí byli totiž členy Masarykovy letecké ligy), kdy pod stropem dokonce visel funkční větroň. Na piano hrával vynikající pianista Julek Kunsch a nástroj trvale stával v rohu tělocvičny pod šplhadly.

Jiří Šimek vzpomíná i na to, co předcházelo výstavbě nové sportovní haly. Byla to doba velkého rozmachu humpolecké košíkové, o kterou se hlavně v počátcích zasloužil nezapomenutelný kantor Antonín Müller, dlouholetý člen TJ Jiskra.

Působil také jako trenér – v oddílech tenisu, české házené a košíkové. Absolvoval požadovaná školení a kurzy a získal tak licenci II. tř. v tenise, III. tř. v české házené a košíkové a II. tř. rozhodčího v košíkové. Tehdy ve dvojici s humpoleckým kamarádem Pepíkem Šerákem odpískali v Jihočeském kraji mnoho utkání v basketbalu. Jeho aktivity ve sportu ovlivnil srpen 1968 a vpád armád Varšavské smlouvy do naší země. Pro nesouhlasné postoje byl propuštěn ze zaměstnání na Odboru dopravy ONV Pelhřimov. V té době také zastupoval TJ v Okresním výboru ČSTV v Pelhřimově a i odtud byl vyloučen. Tyto zákroky mu bohužel znemožnily pokračovat ve sportovních aktivitách. Dlouhých dvacet let jej nikdo neoslovil, až přišel rok 1989. K samotnému návrhu na jeho zvolení předsedou však došlo až v roce 2006, a to za trochu podivných okolností – bohužel ve spojitosti s havárií zříceného stropu zimního stadionu a nedokázané odpovědnosti stávajícího předsedy TJ Jiskry, který byl hned nato odvolán. Jiří Šimek se ujal předsednictví za jedné podmínky: bude to pouze na dva roky. Avšak tato skutečnost se nakonec protáhla na celých patnáct let.

Sportu na Humpolecku se věnoval po celou dobu zasvěceně a rád. Rodina jej plně podporovala. Se svou ženou Milenou prožil nezapomenutelných 59 let společného života. Vychovali dvě dcery a jednoho syna. Sport se stal jeho životní vášní, se kterou se pustil i do předsednické funkce, aby tak

dokázal svou oddanost. Získal si zasloužený respekt, protože na poli humpoleckých sportovišť, ale i daleko za jejich hranicemi odvedl velký kus práce, který mu nelze odepřít a na který se nezapomíná.

Zuzana Holčíková

Znáte, neznáte? Víte, nevíte?

Chcete potrápit své mozkové buňky a vyzkoušet si, zda jste opravdový znalec Humpolce? Tentokrát se vydáme na procházku městem a zastavíme se u významných budov. Určitě víte, kde je radnice, knihovna, základní škola... Ale bylo to tak vždy? Bylo muzeum opravdu vždy pouze muzeum? Deset otázek = deset budov a jejich historie. A ať už odpovíte správně, nebo použijete nápovědu na konci textu, v každém případě budete bohatší. Bohatší o znalosti svého města. Tak s chutí do toho!

1. Městská radnice. Srdce města, budova v secesním stylu, postavená podle návrhu Františka Kavalíra, sloužila původně jako:

- Muzeum včetně velkého přednáškového sálu, který měl sloužit pro osvětu obyvatel města.
- Od počátku 20. století, kdy byla budova postavena, zde našla svoje místo radnice.
- V souvislosti s ustanovením politického okresu v roce 1910 byla budova postavena jako Okresní dům, radnice se sem přestěhovala až po druhé světové válce.

2. Na spořitelně na Dolním náměstí je umístěna pamětní deska, z níž se dozvídáme, že tu v roce 1848 promluvil nově zvolený poslanec říšského sněmu Karel Havlíček Borovský. Jaká je však historie této budovy?

- Byla vystavěna již začátkem 19. století a sloužila jako první radnice ve městě.
- Původní budova, která zde stávala, byla zbořena a nahradila ji v roce 1928 moderní budova peněžního ústavu, která byla slavnostně otevřena 30. 6. 1929.
- Koncem 18. století zde byl vystavěn zájezdní hostinec s tanečním sálem, který byl o půl století později odkoupen Josefem Skoupým a přebudován na peněžní ústav.

3. Muzeum dr. Aleše Hrdličky na Horním náměstí v současnosti vnímáme jako významný turistický cíl s různorodými expozicemi pro všechny věkové kategorie. Původně však tato budova byla vystavěna jako:

- Školní budova, a to již v letech 1851–1852. Výuka zde byla zahájena 1. 3. 1853.
- Dne 28. 7. 1895 byla založena Musejní společnost pro okres humpolecký a v následujících letech (1896–1899) byla tato budova postavena jako muzeum.
- Původně tu stál rodný dům Aleše Hrdličky. Proto muzeum v současné době nese jeho jméno.

4. Knihovna. Vzdělávací instituce, útočiště všech knihomolů i kulturní stánek. Stojí na Dolním náměstí a od loňského roku nese jméno učitelky, političky a první humpolecké knihovnice Jiřiny Zábranové. Byly však za zdmi této budovy vždy jen knihy?

- a) Budova byla vystavěna v roce 1872 a původně sloužila jako radnice.
- b) Budova byla vystavěna v roce 1921 a byla od začátku využívána jako knihovna. O sto let později (od loňského roku) nese jméno Jiřiny Zábranové, první ženy – knihovnice v Humpolci.
- c) Budova sloužila jako šatlavna. Dodnes je zachována úzká temná místnost u vstupu do oddělení pro dospělé čtenáře jako připomínka této historické události.

5. Poliklinika. Architektonická dominanta na křižovatce Masarykovy a Hálkovy ulice. Místo, kam denně proudí desítky lidí s nadějí ve své uzdravení.

- a) Vždy sloužila jako ústav národního zdraví, později poliklinika.
- b) V roce 1940 byla vystavěna jako lázeňské a rehabilitační středisko, po druhé světové válce již sloužila jako ústav národního zdraví.
- c) Projekt byl vypracován v roce 1939 a v roce 1940 proběhla realizace stavby Okresní nemocenské pojišťovny. Jako poliklinika začala budova sloužit později.

6. Nápravníkovo stavení je nenápadný poloroubený domek se šindelovou střechou a je součástí skanzenu Zichpil. Pokud jej navštívíte, dýchnou na vás staré časy a vybaví se vám vzpomínky na prázdniny u babičky. Proč však domek nese Nápravníkovo jméno?

- a) Domek je pojmenován podle prvních majitelů, kteří si jej postavili v 80. letech 18. století, kdy byla zahájena souvislá zástavba čtvrtě Zichpil.
- b) Ferdinand Medek, předposlední majitel, byl v roce 1914 z finančních důvodů nucen domek prodat v dražbě a koupila jej Anna Nápravníková. Stavení je tedy pojmenováno podle posledních majitelů.
- c) Stavení nese jméno donátora, který zafinancoval rekonstrukci domu v roce 2009.

7. Zemědělská škola. Česká zemědělská akademie v Humpolci je střední škola s tradicí už od roku 1887. A co zde bylo předtím, než tu poprvé zazvonil školní zvonek? Zelená louka, hnědé pole, nebo budova sloužící jiným účelům?

- a) Na pozemku dnešní školy byla zahrada a skleníky navazující na Medovu vilu, kterou navrhl společně s domem architekt Josef Gočár.
- b) Stavba budovy započala v roce 1930 a byl zde Okresní dům. Stavba vyšla údajně na 2 mil. Kč a škola se sem nastěhovala až v roce 1961.
- c) Na místě původní budovy stálo divadlo, kde se od roku 1921 začala hrát i loutková představení.

8. Základní umělecká škola Gustava Mahlera poskytuje umělecké vzdělání již více než 75 let v budově v ulici Školní. Ne vždy tomu tak bylo. První třídy hudební školy sídlily ve škole v Hálkově ulici a do Školní se „liduška“ přestěhovala až v roce 1960. Co bylo tedy původním účelem této budovy?

- a) Budovu navrhl v polovině 20. let 19. století architekt Ježek a sloužila okresnímu soudu a bernímu a důchodovému úřadu.
- b) Původně byla budova určena pro provoz mateřské školky a sídlila zde i policie. Dostavěna byla v roce 1944.
- c) Budovu nechal postavit továrník Dítě vedle své vily pro svého syna.

9. Na rušném místě na rohu Hálkovy a Poděbradovy ulice, v místě, odkud denně odvázejí autobusy děti do školy a občany za prací, stojí budova, v níž sídlí firma s pracovními oděvy a pomůckami. Budova však byla postavena za jiným účelem. Znáte její historii?

- a) Původně zde stával hostinec, ve kterém byly podepisovány důležité obchodní dokumenty.
- b) V budově sídlil sbor dobrovolných hasičů až do roku 1948, kdy byla v těsné blízkosti postavena nová hasičská zbrojnice.
- c) Budovu nechal v roce 1898 postavit továrník Emerich Dítě. V roce 1908 byla přistavěna budova opatrovny a až do roku 1942 zde našel útočiště dětský sirotčinec.

10. Spolkový dům – významná historická budova uprostřed sídliště ve Smetanově ulici byla donedávna místem, kde se konaly plesy, taneční kurzy a další společenské akce. Jaké však bylo její původní využití?

- a) V roce 1888 vyvstal požadavek místního ochotnického spolku na postavení budovy, ve které by se mohla odehrávat divadelní představení pro veřejnost. Následně byla vytvořena sbírka na stavbu divadla. O pět let později pak místní spolek ochotníků sehrál premiérové představení Maryša, které otevřelo novou éru humpoleckého divadelního souboru.
- b) Sokolská jednota byla v Humpolci založena roku 1868 a s narůstající členskou základnou bylo potřeba vystavět pro sokoly tělocvičnu. Základní kámen byl položen 6. 8. 1899, stavba byla dokončena a sokolům předána v červenci 1900. Stavba byla ale nekvalitní a opravami zadlužená, a tak došlo v roce 1907 k exekčnímu prodeji. Na záchranu sokolovny vytvořily místní spolky družstvo Spolkový dům a od té doby nese budova tento název. Později budova sloužila také jako kino.
- c) Taneční kurzy se v českém prostředí organizují již od 18. století. V Humpolci také vyvstala potřeba mít reprezentativní taneční sál, a tak se po dohodě s Českým svazem tanečního sportu začala stavět nová budova na místě dnešního spolkového domu již v roce 1889. Během první světové války se však muselo hledat nové využití, budova tedy sloužila střídavě jako lazaret a následně jako muniční sklad. Kulturní funkce byla budově navracena až po sametové revoluci.